

مشرعیت جوایز ورزشی از دیدگاه فقه

نویسندگان:

سهراب جلالی

عباس جلیلی

سرشناسه	: جلالی، سهراب، ۱۳۵۶-
عنوان و نام پدیدآور	: مشروعیت جوایز ورزشی از دیدگاه فقه
مشخصات نشر	: تهران: سخنوران، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۱۰۹ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۸۳-۱۱۳-۱
وضعیت فهرست نویسی	: فیپای مختصر
یادداشت	: فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی: http://opac.nlai.ir
	: قابل دسترسی است
شماره افزوده	: جلیلی، عباس، ۱۳۶۷ -
شماره کتاب‌شناسی ملی	: ۳۸۱۳۹۷۰

کارگر شمالی، بعد از ادواری، آون، شماره ۱۴۰۷، طبقه اول

تلفن: ۰۶۶۴۷۶۳۰۶ - ۰۹۱۹۲۰۶۱۰۶۱۰۶

۰۹۱۸۳۷۷۵۳۳۴ - www.chap.ketab.ir

که عنوان کتاب.....	مشروعیت جوایز ورزشی از دیدگاه فقه
که مولف.....	سهراب جلالی، عباس جلیلی
که صفحه آرا.....	رضا...
که طراح جلد.....	رضا ناوه
که ناشر.....	سخنوران
که شمارگان.....	۱۰۰۰ نسخه
که نوبت چاپ.....	اول ۱۳۹۵
که قیمت.....	۱۱۷۰۰ تومان

ISBN: ۹۷۸-۶۰۰-۳۸۳-۱۱۳-۱

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۹
---------------	---

بخش اول: کلیات

مقدمه.....	۱۳
مطالعات انجام شده در این زمینه.....	۱۵
کتاب‌ها.....	۱۵
پایان نامه‌ها.....	۱۶
چند اصطلاح مهم برای مطالعه این کتاب.....	۱۸
تعریف مسابقه.....	۱۸
تعریف فقه.....	۱۸
تعریف جایزه.....	۱۹
تعریف شرط‌بندی.....	۲۰

بخش دوم: در آمدی بر مسابقات ورزشی و قمار

مقدمه.....	۲۱
جایگاه و اهمیت تربیت‌بدنی و ورزش در اسلام.....	۲۳
ورزش در قرآن.....	۲۴
ارزش و اهمیت مسابقه ورزشی در ماجرای یوسف پیامبر از دیدگاه قرآن.....	۲۴
فواید اجتماعی ورزش.....	۲۶
معنای مسابقه در فقه.....	۲۷

۳۱	الف. آیات
۳۳	ب. روایات
۳۵	قصور روایات دلالت کننده بر حرمت قمار و میسر
۳۶	مسابقه با غیر آلات قمار با عوض و گروگذاری
۳۷	مسابقه‌های سرگرم کننده و تفریحی، بازیهایی که با ابزار قمار صورت می گیرد
۴۰	فرق عقد و وعده

فصل ششم: بررسی قمار و شرط بندی در مسابقات از دیدگاه مذاهب اسلامی

۵۴	کسب درآمد از راه قمار
۵۶	مبانی فقهی قمار از منظر فقهای شیعه
۵۶	الف) - عقل
۵۶	ب) - اجماع
۵۶	ج) - کتاب
۵۷	د) - سنت
۵۹	شرط بندی در مسابقه رانندگی
۶۰	شرط بندی برای انجام اعمال مستحب
۶۰	شرط بندی برای ورزش های متناسب با اسب سواری و تیراندازی
۶۰	بررسی رای فقهی شیخ قمی در رابطه با مسابقه اسب سواری و شکار
۶۱	بررسی دیدگاه های امام خمینی
۶۱	حکم قمار و شرط بندی بین اعضای خانواده
۶۱	شرط بندی در مسابقات اسب سواری
۶۴	بررسی احکام فقهی قمار در مذاهب اربعه
۶۷	بررسی دیدگاه و آراء فقهی فقهای سنی
۶۸	نقد و بررسی برخی از دیدگاه ها
۶۹	دیدگاه شافعی
۷۰	دیدگاه مالکی

بخش چهارم: بررسی مبانی فقهی جوایز ورزشی

۷۱	 مقدمه
۷۲	 دلایل حرمت بازی با وسایل قمار
۷۶	 مسابقه برای تواناسازی
۷۹	 مسابقه‌های سرگرم کننده و تفریحی
۸۱	 جوایز و پاداشهای مسابقات
۸۱	 صورت اول
۸۱	 دلیل اول: اجماع
۸۲	 دلیل دوم: صدق عنوان قمار
۸۲	 دلیل سوم: روایات
۸۲	 صورت دوم
۸۳	 جام ورزشی
۸۴	 بررسی ادله سایر فقههای شیعه

بخش پنجم: نتیجه سنجی نهایی

۹۹	 نظری برخی از مراجع در خصوص جوایز ورزشی
۱۰۲	 چند پیشنهاد مهم
۱۰۳	 فهرست منابع

پیشگفتار

یکی از مهمترین احکام فقهی که همواره مورد تاکید و بحث مذاهب اسلامی اعم از امامیه و اهل سنت بوده، موضوع فقهی مسابقات ورزشی و سلسله ادله‌های شرعی مرتبط با آن بوده است.

در حقیقت، با توجه به گستردگی موضوع مسابقات و نمود بارز آن در کشورهای اسلامی، همواره از دیر باز، در رابطه با برگزاری مسابقات، مقرراتی نظیر برد، باخت، نوع مسابقات ورزشی اعم از مسابقات فردی و یا گروهی و نیز مشروعیت و حاکمیت بودن پرداخت جوایز ورزشی مطرح بوده و با توجه به رویکرد ورزش در سطح بین‌المللی، اعمال قوانین لازم الاجرا از سوی کنفدراسیون‌ها در تمامی کشورها، امروزه ماهیت تناسب و تطبیق قوانین ورزشی بر مبنای فقهی و اسلامی در کشورهای اسلامی بیش از هر زمان دیگر مطرح بوده هست.

علی‌ایحال، نوع برخورد فقهی علما و فقهای جهان اسلام از دیر باز تا به امروز در زمینه مسائل فقهی مربوط به جوایز ورزشی در مذاهب پنج‌گانه اسلامی با یکدیگر تا حدودی یکسان بوده و عمده تفاوت‌هایی نیز در بین فقهای امامیه یا جعفری با چهارمذهب دیگر نمود پیدا کرده است.

فقه‌های اهل سنت، طبق قول راجح نزد حنابله و قول مورد اعتماد نزد مالکیه و قول اظهر نزد شافعیه، اتفاق دارند که انجام مسابقات با وسائل قمار همراه برد و باخت مورد حرمت بوده و نیز آن دسته از مسابقاتی که طرفین با شرط بندی بر سر جایزه و در نظر داشتن برد در مسابقه و تحصیل مال، بدنبال کسب آن هستند طبق اجماع، غیر جایز اعلام گردیده است. در رابطه با مشروعیت مسابقه و پرداخت جوایز ورزشی روایتی است که اهل سنت از حضرت رسول صلی الله علیه و آله و شیعیان از امام صادق علیه السلام نقل کرده اند: هیچ مسابقه ای روا نیست. در تیراندازی، شتردوانی و اسب سواری. ملاحظه می شود که سه عنوان در این حدیث و نظایر آن آمده دارد که هر آنچه دایره مفهومی آنها را شامل شود مسابقه نامیده شده و به استناد روایات دیگر، شرط بندی و پرداخت جایزه در آنها جایز است.

با بررسی دیدگاه‌های فقه‌ای اهل سنت نظیر غزالی، البوطی و الزحیلی در رابطه با اجرای مسابقات و بررسی فقهی آن، میتوان دریافت که شرط انجام مالی برای اجرای مسابقات بر اساس روایت قبلی از پیامبر مورد کسب قرار گرفته و غیر جایز تلقی گردیده است.

در کتب مختلف نظیر جواهر الکلام، و دلیل الشیعه شرائع الاسلام و... در رابطه با موضوع مسابقه به طور اعم مطالبی مطرح گردیده و جمیع مذاهب با اتکاء به آیه‌ی «شما (ای مومنان) در مقام مبارزه با آنها خود را مهیا کنید و تا حلی که بتوانید از آذوقه و آلات جنگی و اسبان سواری برای تهدید دشمنان خدا و دشمنان خودتان، فراهم سازید». و حدیثی متواتر از رَسُولُ اللَّهِ (ص): «به فرزندان خود تیراندازی و شنا یاد دهید»، بر تقویت «ساد آمادگی در مهارت‌های تیر اندازی و اسب سواری، مسلمین برای نبرد با کفار دست دارد. بازی و پرداخت جوایز ورزشی در صورتی که توسط اعضاء مسابقه دهنده به صورت جمع کردن مبلغ و یا کالایی و بازی به منظور برد آن کالا و یا وجه، به جز در موارد سه گانه ای که در اسلام توصیه شده، حتی بدون برد و باخت، جایز نیست، به دلیل اجماع و نیز دلیلی‌هایی که هرگونه لهو و لعب را حرام می دانند. این نکته قابل توجه بسیاری از فقه‌های تشیع و اهل تسنن قرار گرفته است که بنا بر روایات و نیز آیات قرآن، مواردی که سبب ایجاد شبهه‌ای از اختیار مال متوسل از مسابقه یا مضمونی از آن باشد را مردود دانسته‌اند.

در میان سایر فقها، نظیر سید علی طباطبایی اعتبار این که به جز سه ورزش فوق، در سایر مسابقات ورزشی، در صورتی که از ادوات قمار استفاده نشده و مسابقه در اعتبار دریافت وجوه طرفین نباشد و شرایط لهو و لعب نداشته باشد را جایز دانسته است.

علی ایحال در این کتاب سعی شده تا در پنج بخش که به بررسی فقهی مسابقه و مشروعیت جوایز ورزشی از دیدگاه مذاهب پنجگانه اسلامی پرداخته شده و نقاط افتراق و تشابه دیدگاه‌های آنان مورد بررسی قرار گیرد و برای این منظور از آیات قرآن کریم و احادیث مرتبه در این زمینه استفاده خواهیم کرد.

سهراب جلالی، عباس جلیلی

بهار ۱۳۹۴